

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220206156
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Krišková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1220206156.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a členov senátu JUDr. Eleny Kúšovej a Mgr. Štefana Zelenáka v právnej veci žalobcu: GAS Familia, s.r.o. Stará Ľubovňa, IČO: 31 691 552, so sídlom Prešovská 8, 064 01 Stará Ľubovňa, zastúp.: GHS Legal, s.r.o., IČO: 47 232 544, so sídlom Lazaretská 3/A, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, IČO: 00 686 832, so sídlom Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava, v zastúpení: Slovenská inovačná a energetická agentúra, IČO: 00 002 801, so sídlom Bajkalská 27, 827 99 Bratislava, zastúp: advokátska kancelária Bobák, Bollová a spol., s.r.o., IČO: 35 855 673, Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, o určení, že právny vzťah trvá a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 58Cb/179/2020-521 zo dňa 03.12.2020 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 58Cb/179/2020 - 521 zo dňa 03.12.2020 p o t v r d z u j e.

Opravuje v záhlaví napadnutého uznesenia označenie žalovaného tak, že správne má znieť: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil toto neodkladné opatrenie: Žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva na hnuiteľné veci č. KAHR-111SP-1201/0668/66/ZZ01 zo dňa 09.06.2015, prostredníctvom predaja zálohu na dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z. z., predaja zálohu podľa zákona č. 233/1995 Z. z., priamym predajom zálohu, vyhlásením verejnej obchodnej súťaže alebo akýmkoľvek iným spôsobom, ako aj zdržať sa všetkých úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zriadeného v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva na hnuiteľné veci č. KAHR-111SP-1201/0668/66/ZZ01 zo dňa 09.06.2015 realizovaných samostatne - osobne, alebo prostredníctvom tretej osoby, ako aj zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva na hnuiteľné veci č. KAHR-111SP-1201/0668/66/ZZ02 zo dňa 15.06.2015 prostredníctvom predaja zálohu na dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z. z., predaja zálohu podľa zákona č. 233/1995 Z. z., priamym predajom zálohu, vyhlásením verejnej obchodnej súťaže alebo akýmkoľvek iným spôsobom, ako aj zdržať sa všetkých úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zriadeného v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva na hnuiteľné veci č. KAHR-111SP-1201/0668/66/ZZ02 zo dňa 15.06.2015 realizovaných samostatne - osobne, alebo prostredníctvom tretej osoby, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca doručil súdu dňa 05.11.2020 žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že zmluvný vzťah žalobcu ako prijímateľa a žalovaného ako poskytovateľa založený zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KaHR-111SP-1201/0668/66 zo dňa 10.01.2014 v znení neskorších dodatkov naďalej trvá. Súčasne so žalobou žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v znení ako je uvedené v odseku 1.

3. Žalobca má za to, že žalovaný tým, že vyzval žalobcu na vrátenie finančných prostriedkov, má právny základ k tomu, aby pristúpil k výkonu záložného práva. Žalobca v žalobe namieta neplatnosť odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Sporné skutočnosti môže odstrániť len súdnym rozhodnutím. Z dôvodu predchádzania ďalším sporom a najmä materiálnym škodám, žalobca navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa žalovanému dočasne zakázal výkon záložného práva, a tým by sa preventívne zabránilo možným škodám, ktoré by zasiahli podnikateľskú sféru žalobcu, a s tým spojené skutočnosti. V prípade, ak by došlo k výkonu záložného práva, týmto výkonom je negatívne ovplyvnené podnikanie žalobcu - nakoľko záloh, ktorý je predmetom výkonu záložného práva, je súčasťou hlavných podnikateľských aktivít žalobcu a prostredníctvom tohto zálohu žalobca vykonáva hlavnú podnikateľskú činnosť, na čo sú naviazané aj ďalšie skutočnosti - zamestnávanie, výroba tovarov a ich predaj a pod., teda je tým ohrozená samotná podnikateľská existencia žalobcu. Prípadným výkonom záložného práva by boli tieto aspekty podnikateľskej činnosti ohrozené, ba priam poškodené, a žalobcovi by tak nevznikla škoda len vo výške vo výške 3.982.083,32 Eur, ale aj ďalšia materiálna a nemateriálna škoda, ktorá by neovplyvnila nielen priamo žalobcu, ale aj iné osoby, ktoré vykonávajú činnosť spolu so žalobcom. Preto je nevyhnutné, aby boli neodkladným opatrením bezodkladne upravené pomery strán sporu tým, že sa žalovanému dočasne zakáže výkon záložného práva na podklade zmlúv o zriadení záložného práva, a to až do času, kým sa právoplatne nerozhodne o nárokoch žalobcu a žalovaného. Nariadeným neodkladným opatrením bude vzťah medzi stranami upravený dočasne. Žalovaný nebude zasiahnutý neodkladným opatrením. Z hľadiska charakteru tohto súdneho konania, ako aj z hľadiska skutočností, ktoré žalobca súdu prvej inštancie predostrel v obsahu žaloby a v časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, má žalobca za to, že je potrebné, aby boli pomery strán sporu upravené dočasne, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej, nakoľko právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým sa skončí konanie vo veci samej, sa pomery strán sporu jednoznačne upraví.

4. Súd prvej inštancie aplikoval ust. § 324, § 325 ods.1 a ods. 2 písm. d), § 326, § 329 C.s.p. a po preskúmaní návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a predložených listinných dôkazov, dospel k záveru, že návrh je dôvodný.

5. Súd prvej inštancie je toho názoru, že žalobca osvedčil dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobca preukázal potrebu nevyhnutnej bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami a hrozbu bezprostrednej ujmy na strane žalobcu. Zo súdneho spisu vyplýva, že medzi sporovými stranami boli uzatvorené zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektu žalobcu. V danom zmluvnom vzťahu vystupoval žalovaný ako poskytovateľ nenávratného finančného príspevku a žalobca bol prijímateľom nenávratného finančného príspevku. Za účelom zabezpečenia záväzkov upravených v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sporové strany uzavreli zmluvy o zriadení záložného práva. Zo strany žalovaného došlo k odstúpeniu od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a požiadal žalobcu o vrátenie finančných príspevkov. Žalobca podal voči žalovanému žalobu za účelom určenia, že zmluvný vzťah medzi sporovými stranami na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku trvá, nakoľko žalobca sa domnieva, že odstúpenie od zmluvy bolo nezákonné. Skutočnosť či bolo odstúpenie od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zákonné bude súd riešiť v konaní vo veci samej. Preto v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nebude posudzovať, ani sa ňou bližšie zaoberať, nakoľko by mohlo dôjsť k prejudikovaniu záveru súdu vo veci samej. Súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia považoval za potrebné preskúmať ustanovenia záložných zmlúv. Záložným veriteľom podľa zmluvy je žalovaný a záložcom je žalobca. Zmluva o záložnom práve obsahuje v čl. 1 definíciu zabezpečenej pohľadávky. Zabezpečená pohľadávka podľa predmetného ustanovenia vzniká aj odstúpením záložného veriteľa od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku alebo žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov. Podľa zmlúv o záložnom práve je najvyššia hodnota zabezpečenej pohľadávky suma vo výške 3.982.083,33 Eur. Zo zmlúv o záložnom práve je zrejmé, že ak zabezpečená pohľadávka nebude splnená, môže záložný veriteľ pristúpiť k výkonu záložného práva. Súd má za to, že na strane žalovaného ako záložného veriteľa sú naplnené podmienky na výkon záložného práva. Z jeho strany došlo k vypovedaniu zmluvy o poskytnutí nenávratného príspevku a žalobcu vyzval na vrátenie finančných prostriedkov vo výške 3.982.083,32 Eur s dátumom splatnosti 07.09.2020. Vzhľadom na to, že žalobca považuje odstúpenie od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku za nezákonné, dlžnú sumu neuhradil a podal žalobu na určenie, že zmluvný vzťah zo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku trvá. Avšak na základe zmlúv o záložnom

práve, má žalovaný možnosť hocikedy pristúpiť k výkonu záložného práva zmluvne dohodnutým spôsobom. Vzhľadom na to, že žalovaný môže pristúpiť k výkonu záložného práva, súd má za to, že je dôvodné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami do skončenia konania o žalobe o určenie či zmluvný vzťah založený zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku trvá, a to tak, že žalovanému sa uloží povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Súd pri rozhodovaní musel vziať do úvahy ako zasiahne nariadené neodkladné opatrenie do postavenia oboch sporových strán a ich následok porovnať. Zásah nariadením neodkladného opatrenia sa postavenia žalovaného nijakým spôsobom nedotkne a nespôsobí mu žiadne škody. Ak bude žalobca v konaní vo veci samej neúspešný, žalovaný bude mať stále možnosť pristúpiť k výkonu záložného práva a uspokojiť svoju pohľadávku. Avšak ak by súd neodkladné opatrenie nenariadil, do postavenia žalobcu by sa zasiahlo značným rozsahom. Predmet zálohu žalobca využíva pri podnikateľskej činnosti a v prípade výkonu záložného práva by došlo k ochromeniu činnosti žalobcu a následne po prípadnom úspechu žalobcu v konaní vo veci samej by mohlo byť značne obtiažné zabezpečiť vrátenie do predošlého vzťahu. Súd má na základe uvedeného za to, že na základe testu proporcionality, vznikne menej závažný zásah do postavenia žalovaného nariadením neodkladného opatrenia, akoby vznikol zásah do postavenia žalobcu, ak by súd neodkladné opatrenie nenariadil. V danom prípade bude mať neodkladné opatrenie len dočasný charakter a jeho účinky zaniknú právoplatným skončením konania vo veci samej.

6. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. V úvode uviedol, že v záhlaví Uznesenia, v časti označenia strán sporu, sa nachádza zrejme nesprávne, keď ako žalovaný je označený „SR - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky“, pričom správne má byť uvedené „Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky“, čo napokon vyplýva aj z podanej žaloby. Na základe uvedeného navrhol, aby súd vydal opravné uznesenie. Odvolanie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci neboli splnené zákonné podmienky, ktoré Civilný sporový poriadok vyžaduje pre nariadenie neodkladného opatrenia. Poukázal na to, že žalobca svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil iba tým, že v dôsledku existencie Záložných zmlúv a pohľadávky žalovaného zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (Zmluva o NFP), ktorej existenciu žalobca popiera, má žalovaný právny základ k tomu, aby mohol kedykoľvek pristúpiť k výkonu záložného práva. Žalobca v žalobe namieta neplatnosť odstúpenia od Zmluvy o poskytnutí NFP, pričom sporné skutočnosti možno podľa jeho tvrdenia odstrániť len súdnym rozhodnutím. Žalobca má obavu, aby žalovaný nepristúpil k výkonu záložného práva na základe uzatvorených Záložných zmlúv, preto z dôvodu predchádzania ďalším sporom a materiálnym škodám, žalobca navrhol dočasne upraviť pomery žalobcu a žalovaného a nariadiť neodkladné opatrenie spočívajúce v zákaze výkonu záložného práva na podklade Záložných zmlúv. Žalobca neprodukuje žiaden dôkaz o tom, že by žalovaný vykonal čo i len jediný prípravný úkon k realizácii záložného práva voči žalobcovi, ako sa žalobca obáva. Rovnako žalobca neprodukuje žiaden dôkaz k tomu, že by žalovaný vykonal iný úkon, ktorý by bol v zjavnej príčinnej súvislosti s pripravenosťou žalovaného začať výkon záložného práva konkrétne voči žalobcovi. Jedným zo základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia je pritom osvedčenie skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Má za to, že žalobcom opísané skutočnosti a dôkazy, neosvedčujú hrozbu bezprostrednej ujmy a z toho vyplývajúcu potrebu neodkladnej úpravy pomerov v záujme dosiahnutia ochranného účelu.

7. Žalovaný uviedol, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca len predpokladá, resp. sa obáva, že by žalovaný mohol pristúpiť k výkonu záložného práva na podklade uzatvorených Záložných zmlúv, avšak táto obava je len teoretická, pretože na jej pretavenie do skutočnosti neexistujú v návrhu žalobcu žiadne dôkazy. Žalobca teda v rozpore s požiadavkami CSP na náležitosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčil, z akého konania žalovaného táto jeho obava vyplýva. Jeho tvrdenia majú len všeobecný charakter a nepreukazujú, že žalovaný vyvíja aktivitu, ktorá by vyžadovala nevyhnutnú úpravu pomerov sporových strán prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia. Skutočnosť, že žalobca považuje odstúpenie od Zmluvy o poskytnutí NFP za neplatné, sama o sebe nie je kvalifikovaným dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Poukázal na to, že v prípade výkonu záložného práva je úmysel záložného veriteľa záložné právo vykonať nepopierateľne zistiteľný a preukázateľný a v prejednanom prípade preukázaný nebol nijakým spôsobom. Reálna hrozba vzniku ujmy v prípade neoprávneného výkonu záložného práva vzniká až v momente, keď dôjde k oznámeniu o začatí výkonu záložného práva zákonom určeným subjektom. To, že subjekt disponuje zabezpečením svojej pohľadávky prostredníctvom zriadeného záložného práva automaticky neznamená, že ho aj reálne vykoná. Z výpisov z Notárskeho centrálného registra záložných práv, ktoré priložil žalobca ako dôkaz k žalobe a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je zrejme, že žalovaný začatie výkonu záložného práva na podklade uzatvorených Záložných zmlúv v Notárskom

centrálom registri záložných práv nezaregistroval. Na základe tejto skutočnosti možno mať za to, že v danej veci nie je osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy ako jeden z predpokladov nevyhnutných pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 324 a nasl. CSP, keď žalobca nepreukázal také konkrétne konanie žalovaného, ktoré by smerovalo k výkonu záložného práva.

8. Má za to, že v danom prípade, za tohto skutkového stavu, nie je splnená jedna zo základných zákonných podmienok nevyhnutných na nariadenie neodkladného opatrenia - bezprostredne hroziaca ujma, ktorá vyvoláva potrebu okamžitej dočasnej úpravy pomerov sporových strán. Žalovaný preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

9. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že odstúpenie žalovaného od Zmluvy o poskytnutí NFP je sporné a otázka platnosti, a na to nadväzujúcej účinnosti predmetného právneho úkonu žalovaného bude prejudiciálne posúdená v rámci tohto sporového konania, v konaní vo veci samej. V nadväznosti na právny úkon odstúpenia od Zmluvy o poskytnutí NFP Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA) z pozície zástupcu Ministerstva hospodárstva SR realizovala ďalšie procesné úkony, z obsahu ktorých je celkom zrejmy a jasný zámer ďalšieho postupu žalovaného v predmetnej právnej veci. Po tom, čo bolo žalobcovi doručené Odstúpenie žalovaného od Zmluvy o poskytnutí NFP, bola žalobcovi následne zo strany žalovaného doručená Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 08.07.2020 a upravená Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 21.07.2020 (ďalej spolu len ako Žiadosť), v zmysle ktorej bol žalobca žalovaným vyzvaný, aby v lehote do 50 kalendárnych dní od doručenia Žiadosti vrátil žalovanému NFP v poskytnutej výške, t.j. vo výške 3.982.083,32 EUR. Uvedeným postupom žalovaný mal očividne záujem zosplatiť (spornú) pohľadávku zodpovedajúcu sume NFP, ktorú eviduje vo vzťahu k žalobcovi z titulu Odstúpenia od Zmluvy o pokynutí NFP, ktoré sa však vzhľadom na okolnosti a dôvody uvedené v Odstúpení javí ako sporné. Z úkonov realizovaných žalovaným je zrejme, že žalobca sa nachádza v stave právnej neistoty, pričom jeho majetková sféra je bezprostredne ohrozená, hoci okolnosti za ktorých k ohrozeniu došlo sú naďalej sporné a konkrétne skutočnosti, ktoré údajne odôvodňujú Odstúpenie žalovaného od Zmluvy o poskytnutí NFP sú naďalej žalobcovi neznáme.

10. Žalobca je toho názoru, že v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia boli v súlade s § 325 ods. 1 CSP jasne a presvedčivo opísané a preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti bezpochyby odôvodňujúce potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré v konečnom dôsledku konajúci súd vzal do úvahy a plne sa s nimi stotožnil, keď podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Žalovaný svojim konaním (i./ odstúpením od Zmluvy o poskytnutí NFP, ii./ zaslaním žiadosti o vrátenie NFP) založil právny dôvod vzniku zabezpečenej pohľadávky voči Žalobcovi. Z uzatvorených Zmlúv o zriadení ZP jednoznačne vyplýva, že ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, môže žalovaný z pozície záložného veriteľa začať výkon záložného práva, [konkrétne spôsoby výkonu záložného práva sú bližšie špecifikované v čl. 4.1 Zmlúv a zriadení ZP a v ods. 78. podanej žaloby]. Spomedzi zmluvne dohodnutých spôsobov výkonu záložného práva v Zmluvách o zriadení ZP upozorňuje na iný vhodný spôsob výkonu záložného práva - vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže v zmysle čl. 4.4. Zmlúv o zriadení ZP. Zároveň upozorňuje, že za dostatočnú lehotu trvania verejnej obchodnej súťaže sa v zmysle čl. 4.4 písm. a) Zmlúv o zriadení ZP považuje relatívne krátka lehota v trvaní jedného (1) mesiaca od uverejnenia súťaže, pričom nie je zmluvne vylúčené, aby lehota trvania verejnej obchodnej súťaže začala plynúť dňom oznámenia žalovaného o začatí výkonu záložného práva žalobcovi, t.j. súbežne s lehotou (v trvaní 30 dní), uplynutím ktorej možno záloh vo vlastníctve žalobcu predať. Z hľadiska včasnosti nie je preto vhodné spoliehať sa na to, že po tom, čo žalovaný začne s výkonom záložného práva, stihne konajúci súd posúdiť okolnosti prípadu a rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, aby reálne zabránil prevodu vlastníckeho práva k zálohu zo žalobcu na tretiu osobu. Nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy nastane až v momente výkonu záložného práva, keďže vzhľadom na relatívne krátke lehoty a podmienky spôsobu výkonu záložného práva (najmä verejnej obchodnej súťaže), môže dôjsť k nezvratnému, resp. ťažko odstrániteľnému zásahu do vlastníckeho práva žalobcu. Vychádzajúc z intencií tohto konkrétneho prípadu hrozba bezprostrednej ujmy nie je daná až momentom realizácie úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva, ale už len z dôvodu existencie samotného oprávnenia žalovaného kedykoľvek pristúpiť k výkonu záložného práva, zvoliť si ktorýkoľvek zo zmluvne dohodnutých spôsobov výkonu záložného práva a nezvratné, resp. ťažko odstrániteľné, zasiahnuť do vlastníckeho práva žalobcu. Hrozba bezprostrednej ujmy je o to závažnejšia, že žalovaný je

uvedeným postupom oprávnený zasiahnuť do vlastníckeho práva žalobcu navyše v čase, keď okolnosti oprávňujúce žalovaného postupovať týmto spôsobom sú sporné, keďže o spornej otázke odstúpenia žalovaného od Zmluvy o poskytnutí NFP nemusí do času zásahu žalovaného do vlastníckeho práva žalobcu rozhodnúť právoplatne príslušný súd.

11. Uviedol, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v predmetnom prípade bol podaný z preventívnych dôvodov, ako prostriedok dočasnej úpravy pomerov strán tohto sporového konania, aby sa jeho nariadením predišlo zhoršeniu pozície žalobcu a zároveň zabránilo vytvoreniu dostatočného priestoru žalovanému pre realizáciu výkonu záložného práva. Má za to, že nenariadením neodkladného opatrenia, resp. zmenou uznesenia a zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, by konajúci súd vytvoril žalovanému dostatočný priestor, aby k výkonu záložného práva pristúpil, a tým vytvoril nezvratný, resp. ťažko odstrániteľný stav, spočívajúci v prevode vlastníckeho práva žalobcu k zálohu na tretiu osobu. Vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu zastáva názor, že nariadením neodkladného opatrenia v zmysle podaného návrhu (potvrdením uznesenia, ktorým už neodkladné opatrenie bolo nariadené) možno ako jediným vhodným prostriedkom efektívne dosiahnuť ochranu ohrozeného vlastníckeho práva žalobcu, pričom v danom prípade neexistuje účinnejší spôsob ochrany práv a právom chránených záujmov žalobcu do času, kým vo veci samej právoplatne nerozhodne konajúci súd. Pokiaľ by však nedošlo k nariadeniu neodkladného opatrenia, resp. by súd vyhovel podanému odvolaniu, postavenie žalobcu by sa na rozdiel od žalovaného zhoršilo až do takej miery, že by hrozila úplná likvidácia žalobcu. Z uvedeného dôvodu žiada odvolací súd, ktorý bude rozhodovať o opodstatnenosti žalovaným podaného odvolania, aby vzal do úvahy aj tieto skutočnosti a podobne ako prvoinštančný súd posúdil mieru zásahu do práv a postavenia obidvoch strán tohto sporu a porovnal ich následok.

12. Krajský súd v Bratislave súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v medziach dôvodov a v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) a po oboznámení sa s obsahom spisu a dôvodmi odvolania žalovaného dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne.

13. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p., neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

15. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20181212>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

17. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, preto v súlade s § 387 ods. 2 C.s.p. konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia. Za účelom zdôraznenia jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

18. Z ustanovenia § 325 ods. 1 C.s.p. vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v prípade, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo existuje obava z ohrozenia exekúcie. Žalobca (navrhovateľ neodkladného opatrenia) musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu. Rozhodujúce skutočnosti musí náležitým spôsobom osvedčiť. Nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu potreby bezodkladne upraviť pomery, bude spravidla opodstatnené, ak žalobcovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o

konečnú súdnu ochranu. V súvislosti s vyhodnotením potreby bezodkladne upraviť pomery musí súd predovšetkým skúmať, či žalobca hodnoverne osvedčil dôvodnosť nároku. Pri osvedčovaní dôvodnosti a trvania chráneného nároku, teda nároku vo veci samej, je žalobca povinný dosiahnuť hodnoverné osvedčenie. Táto sprísnená požiadavka vychádza z premisy, že zjavne nedôvodnému nároku nemožno poskytnúť procesnú predbežnú ochranu. Keďže neodkladné opatrenia majú preventívny charakter, súd musí primárne vyhodnotiť, či by úkon, ktorému sa má predísť, nelegitímnym spôsobom sťažil alebo znemožnil ochranu práv žalobcu v rámci konania vo veci samej. Požadované obmedzenie musí byť primerané, nesmie poskytovať žalobcovi neprimeranú výhodu. Pred nariadením neodkladného opatrenia teda posudzuje súd v celkovom kontexte požadovanej ochrany, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi stranami, princíp opodstatnenosti, efektívnosti, proporcionality a či navrhovaným neodkladným opatrením nebude vytvorený nenávratný stav.

19. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa žalobou vo veci samej domáha určenia, že zmluvný vzťah žalobcu ako prijímateľa a žalovaného ako poskytovateľa založený zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KaHR-111SP-1201/0668/66 zo dňa 10.01.2014 v znení neskorších dodatkov naďalej trvá. Zároveň so žalobou podal žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému súd prvej inštancie vyhovel a neodkladné opatrenie nariadil v znení ako je uvedené v odseku 1 tohto odôvodnenia. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca preukázal potrebu nevyhnutnej úpravy pomerov medzi stranami ako aj hrozbu bezprostrednej ujmy, keďže u žalovaného ako záložného veriteľa sú naplnené podmienky na výkon záložného práva. Z jeho strany došlo k vypovedaniu zmluvy o poskytnutí nenávratného príspevku a žalobcu vyzval na vrátenie finančných prostriedkov vo výške 3.982.083,32 eur s dátumom splatnosti 07.09.2020. Vzhľadom na to, že žalobca považuje odstúpenie od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku za nezákonné, dlžnú sumu neuhradil a podal žalobu na určenie, že zmluvný vzťah zo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku trvá. Avšak na základe zmlúv o záložnom práve, má žalovaný možnosť hocikedy pristúpiť k výkonu záložného práva zmluvne dohodnutým spôsobom. Vzhľadom na to, že žalovaný môže pristúpiť k výkonu záložného práva, je dôvodné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami do skončenia konania o žalobe o určenie či zmluvný vzťah založený zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku trvá, a to tak, že žalovanému sa uloží povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. S rozhodnutím súdu prvej inštancie žalovaný nesúhlasil, má za to, nie je splnená jedna zo základných zákonných podmienok nevyhnutných na nariadenie neodkladného opatrenia - bezprostredne hroziaca ujma.

20. Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalovaného, že žalobcom opísané skutočnosti a dôkazy neosvedčujú hrozbu bezprostrednej ujmy a z toho vyplývajúcu potrebu neodkladnej úpravy v záujme dosiahnutia ochranného účelu. Odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie má opodstatnenie tam, kde v konkrétnom prípade je odôvodnená obava, že jeho nenariadením by sa podstatne zhoršila právna pozícia žalobcu v danom právnom vzťahu. V tomto prípade bolo neodkladné opatrenie nariadené z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov medzi stranami, má teda preventívny charakter.

21. Nemožno súhlasiť so žalovaným, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nestačí (podľa jeho názoru) teoretická obava žalobcu, že žalovaný pristúpi k výkonu záložného práva. Pri neodkladných opatreniach, ktorými majú byť obmedzené určité dispozičné úkony, nemôže súd v tomto štádiu procesu vyžadovať dôsledné preukázanie úmyslu osoby, proti ktorej má neodkladné opatrenie smerovať. Úmysel, ako bezprostredný vnútorný vzťah osoby k určitému právnomu následku, je za daných okolností osvedčiteľný iba vo výnimočných prípadoch a s nepomernými ťažkosťami. Takáto požiadavka by mohla mať ad absurdum za následok, že neodkladné opatrenie s preventívnym účinkom nemožno dosiahnuť. Z pragmatického hľadiska je navyše nepochybné, že úmysel konajúcej osoby je väčšinou rozpoznateľný až v štádiu, keď už tomuto úkonu nemožno zabrániť, pretože jeho právne účinky medzičasom nastali alebo k nim dôjde v bezprostrednej časovej nadväznosti. Je pritom potrebné zohľadniť, že efektívnosť neodkladného opatrenia je do značnej miery determinovaná jeho včasnosťou, ktorú zabezpečuje zákonná tridsaťdňová lehota v zmysle § 328 ods. 2 C.s.p. Počas jej plynutia je však zásadne možné efektívne realizovať bezmála akýkoľvek úkon, vo vzťahu ku ktorému by sa žalobca snažil preukázať úmysel, najmä pokiaľ už prejavy tohto úmyslu nastali. Pri neodkladných opatreniach, ktoré majú zabezpečovací a preventívny charakter, je preto súd primárne povinný vyhodnotiť, či by úkon, ktorému sa má predísť, nelegitímnym spôsobom sťažil alebo znemožnil ochranu práv a oprávnených záujmov navrhovateľa v rámci konania vo veci samej. Do úvahy treba vziať princíp proporcionality.

22. Podľa odvolacieho súdu boli osvedčené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalovaný svojim konaním t.j. odstúpením od Zmluvy o poskytnutí NFP a zaslaním žiadosti o vrátenie NFP založil právny dôvod vzniku zabezpečenej pohľadávky voči žalobcovi. Z uzatvorených Zmlúv o zriadení záložného práva jednoznačne vyplýva, že ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, môže žalovaný z pozície záložného veriteľa začať výkon záložného práva. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy nastane až v momente výkonu záložného práva, keďže vzhľadom na relatívne krátke lehoty a podmienky spôsobu výkonu záložného práva, môže dôjsť k nezvratnému, resp. ťažko odstrániteľnému zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, čím by bol potretý preventívny charakter neodkladného opatrenia. Hrozba bezprostrednej ujmy je daná už len z dôvodu existencie samotného oprávnenia žalovaného kedykoľvek pristúpiť k výkonu záložného práva.

23. K výhrade žalovaného, že „skutočnosť, že žalobca považuje odstúpenie od Zmluvy o poskytnutí NFP za neplatné, sama o sebe nie je kvalifikovaným dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia“, odvolací súd uvádza, že dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia je obava žalobcu, že žalovaný v dôsledku odstúpenia od Zmluvy o poskytnutí NFP a výzve na vrátenie NFP pristúpi k výkonu záložného práva, čo by zasiahlo do jeho vlastníckeho práva ako aj podnikateľskej činnosti.

24. Na záver odvolací súd uvádza, že žalovaný pripojil k odvolaniu rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1Cob/139/2015 zo dňa 25.06.2015, ktorý v totožnej skutkovej situácii potvrdil prvoinštančné rozhodnutie, ktorým súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol pre nepreukázanie bezprostredne hroziacej ujmy. Odvolací súd si je vedomý, že z hľadiska právnej istoty je vhodné, aby senáty odvolacieho súdu rozhodovali v skutkovo totožných veciach rovnako, pripomína však, že rozhodnutím iného odvolacieho senátu nie je viazaný. Zároveň uvádza, že citované rozhodnutie bolo vydané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy požiadavka bezprostredne hroziacej ujmy vyplývala priamo zo zákona (§ 75 ods. 2 OSP). V ustanoveniach Civilného sporového poriadku sa už táto požiadavka ako zákonný predpoklad výslovne neuvádza, súdy však túto požiadavku odvodzujú zo zákonného predpokladu osvedčiť potrebu neodkladnej úpravy. Ako už bolo uvedené, v tomto prípade žalobca potrebu neodkladného opatrenia z dôvodu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami, osvedčil.

25. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

26. Keďže v napadnutom uznesení bol nesprávne označený žalovaný (v rozpore s označením v žalobe), pričom ide o zrejmu nesprávnosť, odvolací súd podľa § 224 C.s.p. túto zrejmu nesprávnosť opravil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí vo veci samej s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Uvedené rozhodnutie je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu v pomere hlasov za 3 : 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).